

Lễ hội Xên Mường – Nét đẹp văn hóa người Thái

Lễ hội Xên Mường là một trong những lễ hội lớn nhất trong năm của người Thái, nhằm tưởng nhớ đến các vị thần linh đã khai sáng ra Mường.

Lễ hội Xên Mường – Nét đẹp văn hóa người

Thái

Trong truyền thống văn hóa của cộng đồng dân tộc Thái, lễ hội đã trở thành những phong tục, tập quán là những nét đẹp văn hóa truyền thống được lưu giữ qua nhiều thế hệ. Cùng với bao lễ hội khác như: Lễ hội Cầu mùa; lễ hội Hạng Khuống; lễ hội Xíp xí; lễ hội Hoa ban; lễ hội xang khan; lễ hội xòe chiêng; lễ hội Kin Pang Then... Lễ hội “Xên Mường” đã trở thành một hình thức sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng rất quan trọng trong đời sống tinh thần của họ.

Theo sử sách của người Thái cổ và truyền thuyết còn lưu đến ngày nay, lễ hội Xên Mường là tổ chức cho cả huyện, Xên Bản tổ chức ở làng xã. Lễ hội thể hiện tấm lòng tôn kính tri ân của nhân dân tưởng nhớ công lao to lớn của các vị nhân thần tiền bối và cầu cho quốc thái, dân an, bản mường no ấm, quanh năm mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu, gia đình hạnh phúc, đất nước vinh hoa phồn thịnh...

Mỗi Mường chọn địa điểm, thời gian, cách thức tiến hành và một số nghi lễ khác nhau. Người Thái Tây Bắc thường tổ chức lễ hội này ở đầu nguồn sông suối, nơi cung cấp nước cho toàn Mường. Tuy nhiên, người Thái Đen ở Mường Lò (Nghĩa

Lộ, tỉnh Yên Bái) lại tổ chức ở một khu rừng cấm của Mường, nơi có gốc đa to nhất, xung quanh là chỗ "yên nghỉ" của những người đã khuất.

Người Thái đen, sửa soạn vật hiến tế để làm lễ chính trong đông xên.

Ở Mường Lò, ông mo Nghè- người trông coi thần quyền cho chủ Mường và Hội Phụ lão đứng ra tổ chức lễ hội Xên Mường. Tại đây, lễ Xên Mường phải có áo của con trai thuộc dòng dõi quý tộc gốc hay người đương chức làm vật tế. Ngày nay, chức danh quý tộc không còn nữa nên người Thái lấy áo của một vị lãnh đạo xã làm vật tế. Lễ vật do người dân toàn Mường đóng góp, có thể mở từ hai đến bốn con trâu.

Riêng người Thái ở Yên Châu (Sơn La) thì tế trâu trắng. Điều lạ là, con trâu để Xên Mường phải do chính mo Nghè đi tìm, ông thích con nào thì chỉ con đấy,